

نمره قبولی به «کیمیا»

در گفت‌وگوی جام‌جم با منتقدان مطرح شد...

**در گفت‌وگوی جام‌جم با منتقدان مطرح شد
نمره قبولی به «کیمیا»**

جواد افشار و «کیمیایش» حالا یک پای ثابت شب‌های خانه‌های ایرانی شده‌اند و بینندگانی از هر قشر و سن پای گیرنده‌های خود می‌نشینند برای هوش و گوش سپردن به سریال او و دل دادن به اتفاقات و ماجراهای آن. کیمیا به‌عنوان یکی از بلندترین سریال‌های تاریخ تلویزیون که قسمت‌هایش عدد صد را هم پشت سر می‌گذارد، توانسته ارتباط خوبی با مخاطبان برقرار کند و بخش ثابتی از اوقات فراغت آنها را به خود اختصاص دهد. به طوری که براساس یافته‌های مرکز سنجش افکار صداوسیما 60 درصد پایتخت‌نشینان کیمیا را برای تماشا انتخاب می‌کنند. بازخوردهای توجه مخاطبان به این مجموعه نمایشی طویل را می‌توان در سطح جامعه و در فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی هم به وفور مشاهده کرد. سیر زندگی قهرمان این سریال، کیمیا، و بازتاب گذران عمرش از نوجوانی تا میانسالی و پیشامدها و اتفاقات رخ داده در این مسیر آن‌قدر جذاب و گیرا بوده که توانسته تماشاگرانی را در بلندمدت جذب کرده و یکسره با خود همراه سازد.

سریال کیمیا از مزیت یک فاکتور اساسی دیگر نیز در جذب مخاطب برخوردار است و آن‌هم حضور بازیگران مجرب، توانمند و محبوب است؛ از آریتا حاجیان، نیکی کریمی و رضا کیانیان باتجربه و کارکشته گرفته تا مهرابه شریفی‌نیا، پوریا پورسرخ و مهدی پاکدل جوان و محبوب. همه اینها دست به دست هم داده است تا سریال کیمیا یکی از موفق‌ترین مجموعه‌های نمایشی یک دهه اخیر باشد.

سریال در روایت‌ها درجا نمی‌زند

سریال جواد افشار نه تنها در میان مخاطبان عام که در بین کارشناسان و منتقدان هم طرفدارانی برای خود دست و پا کرده است. طهماسب صلح‌جو از جمله این منتقدان و نویسندگان است. صلح‌جو کیمیا را یک اثر نمایشی جذاب دانست و تاکید کرد که از روز اول تا به امروز با علاقه آن را دنبال کرده است.

رئیس پیشین انجمن منتقدان و نویسندگان سینمایی ایران به جام‌جم می‌گوید: سریال کیمیا ماجراهای گوناگون و متنوعی را در دل قصه خود جای داده است و در روایت‌ها درجا نمی‌زند و به فضاهای جدید ورود می‌کند. در هر قسمت این سریال اتفاق‌های جدید رخ می‌دهد. روایت دراماتیک در سریال بخوبی شکل گرفته است و درگیری‌ها و بگومگوهای میان شخصیت‌ها سبب‌ساز رخدادهای تازه‌ای در هر قسمت می‌شود. شخصیت‌پردازی‌های مقبول و مناسب هم باعث شده است که یک درام جذاب شکل بگیرد.

جنبه تمثیلی و استعاری شخصیت کیمیا

صلح‌جو درباره شخصیت کیمیا هم تصریح می‌کند: کیمیا غیر از این‌که یک شخصیت مستقل دراماتیک است، جنبه تمثیلی و استعاری هم دارد. اصولاً همه بازیگران سریال به فراخور شخصیتی که دارند بخوبی از پس نقش‌هایشان برآمده‌اند و با نقش ارتباط برقرار کرده‌اند. در مجموع تیم بازیگری این سریال در نقش‌آفرینی موفق بوده است.

این منتقد درخصوص کارگردانی جواد افشار هم تاکید می‌کند: کار افشار در مجموع قابل قبول است؛ اوج توانایی او بخصوص در فصلی که به دفاع مردم خرمشهر از شهرشان پرداخته است، نمایان می‌شود. جنگ و درگیری‌های این سریال شبیه فیلم‌های جنگی آمریکایی از آب درنیامده و تماشاگر احساس می‌کند شاهد یک کارزار ایرانی در فضایی بومی است. صلح‌جو چهره‌پردازی شخصیت کیمیا را یکی از نقاط ضعف این سریال برشمرده و اضافه می‌کند: چهره مهرابه شریفی‌نیا متناسب با بالا رفتن سن کیمیا گرم نشده است. از طرفی عوض شدن بازیگر نقش «مهتاب» و پیر شدن یکباره و عجیب او در قیاس با کیمیا به باورپذیری این شخصیت آسیب می‌رساند.

طویل و جذاب اما دشوار

علی خودسیانی نیز ساخت سریالی به ابعاد و وسعت کیمیا را فرآیندی سخت و دشوار دانسته و می‌گوید: تهیه و تولید چنین سریالی کار سختی است که جواد افشار و محمدرضا شفیعی در مقام کارگردان و تهیه‌کننده بخوبی از عهده آن برآمده‌اند. جمع کردن و بازی گرفتن از این همه هنریی‌ها خوب و اسم و رسم‌دار و هدایت کردن‌شان واقعا دشوار و انرژی‌بر است. با این حال، فیلمنامه سریال از ضعف‌هایی رنج می‌برد که بیشتر به شخصیت‌پردازی‌ها بازمی‌گردد. این منتقد و فیلمنامه‌نویس ادامه می‌دهد: بعضی از روایات فیلمنامه در فاز سوم سریال چندان منطقی به نظر نمی‌رسد. برای مثال، برخی از روابطی که میان کیمیا و همسر سابقش و فرزندانش برقرار است، ملموس و باورپذیر نیست. می‌توان گفت چکیده تمام سریال‌ها و فیلم‌هایی که تا به امروز درخصوص انقلاب و دفاع مقدس ساخته شده در سریال کیمیا آمده و این مجموعه به نوعی یک کلاژ از آثار نمایشی در این زمینه است. با این حال ساخت چنین کار طولی که برای تماشاگر هم جذاب است، بی‌شک فرآیندی دشوار و زمانبر به نظر می‌رسد.

یکی از سریال‌های موفق سال‌های اخیر

خودسیانی با تاکید بر این‌که کیمیا یکی از سریال‌های به نسبت موفق سال‌های اخیر تلویزیون بوده است، خاطر نشان می‌کند: کارگردان این سریال در هدایت بازیگران تقریباً موفق بوده است. بازی بازیگران و بخصوص مهراوه شریفی‌نیا هم راضی‌کننده به نظر می‌رسد. وی اضافه می‌کند: بازی مهراوه شریفی‌نیا در فاز سوم بخصوص از این بابت که اصلاً گریم روی چهره‌اش پذیرفته نیست، به قوت فازهای یک و دو از آب درنیامده است. عجیب است که گذر زمان بر چهره و ظاهر او فقط با یک عینک نشان داده شده و از مرحله چهره‌پردازی این‌قدر سطحی عبور کرده‌اند. البته باید این نکته را هم در نظر گرفت که برای یک بازیگر سخت است که به شکل مستمر به مدت یک سال و نیم در اختیار یک پروژه نمایشی باشد و این حجم از دیالوگ را حفظ کند. ناجوانمردانه است که در کنار گود بنشینیم و از این سریال انتقاد کنیم. جمع کردن این همه بازیگر اسم و رسم‌دار در یک اثر نمایشی کار بسیار دشواری است. ای کاش به فیلمنامه این سریال هم توجه بیشتری می‌شد تا نتیجه نهایی از آنچه که هست جذاب‌تر به نظر می‌آمد.

کیمیای اقبال مخاطب

محمدرضا زائری: سیمای جمهوری اسلامی در هفته‌هایی که گذشت یکی از موفق‌ترین تجربه‌های سال‌های اخیر خود را به مخاطبان عرضه کرد. تولید و پخش مجموعه تلویزیونی «کیمیا» جلوه‌ای از ایفای نقش صداوسیما به عنوان دانشگاهی سراسری و فراگیر است که مهم‌ترین مضامین آموزشی را از خلال سرگرمی و تفریح در اوقات فراغت به مخاطب منتقل کرده است. مخاطبانی با گرایش‌ها و سلیقه‌های مختلف و متفاوت و گاه با فاصله فراوان از فضای انقلابی و مذهبی با این مجموعه همراه شده‌اند و آن را دنبال می‌کنند.

آنان که خاک را به نظر کیمیا کنند...

سعید حدادیان: مدتی است که مجموعه پرتعداد «کیمیا» شب‌های گرم خانواده‌های ایرانی را گرم‌تر می‌کند. بازخوانی خاطره‌ها که خود موجب به وجد آمدن نسل‌های جدید برای پرسش و به شوق آمدن نسل‌های قبل برای پاسخ و شرح بیشتر می‌شود از یک سو و تجمع حوادث و فراوانی بازیگران بسیار خوب از سوی دیگر موجب سرافرازی هر چه بیشتر این مجموعه شده است.

دیدن بسیاری از صحنه‌های این مجموعه بویژه آنچه مربوط به خرمشهر عزیز می‌شود، دل هر ایرانی خداپرست را لرزاند.

محسن محمدی

رادیو و تلویزیون